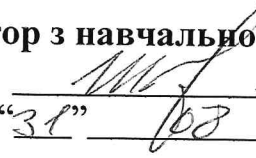

ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра дизайну**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної роботи
 Ярослав ШТАНЬКО
"31" _____ 2026 р.

РИСУНОК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В2 Дизайн
Освітньо-професійна програма (наукова)	«Графічний дизайн»
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська
Семестр викладання	III, IV

РОЗРОБНИК:

доц. кафедри дизайну
кандидат мистецтвознавства

Наталія ЗОЛОТАРЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри дизайну
протокол № 1 від 28 серпня 2026
завідувач кафедри

Ірина МАТОЛІЧ

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Наталія ГІЛЯЗОВА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	nataliia.zolotarchuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	кафедра дизайну, ауд.511
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/nataliya-zolotarchuk
Сторінка курсу в СДО	

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Рисунок»

Усе більш важливого значення за для формування творчої особистості набуває художня грамотність. Це зумовлено необхідністю вдосконалення професійної освіти і формування та підвищення рівня розвитку творчої грамотності здобувачів освіти на заняттях з академічного рисунку, потребами розширення їхніх знань, умінь і навичок у художньо-творчій діяльності, використання тільки ефективних форм і методів професійної підготовки майбутньої творчої особистості.

Рисунок є основою реалістичного зображення природи. Рисуючи з природи, студент вивчає і запам'ятовує характерні особливості будови різноманітних об'єктів, знайомиться з принципом їхнього зображення. У процесі навчання даної дисципліни студент освоює знання з теоретичних основ рисунку, методи та технічні прийоми виконання.

Навчальна дисципліна «Рисунок» в системі освіти та естетичного виховання має необмежені можливості для творчого розвитку здобувачів освіти. У визначеній послідовності висвітлює програмний матеріал запланованого засвоєння курсу «Рисунок», що належить до обов'язкових дисциплін освітньої програми.

Мета викладання даного курсу – викладення методу вивчення форми, масштабу, простору і технічних прийомів рисунку.

Основними завданнями під час вивчення дисципліни є:

- з точністю передавати пропорції, перспективне скорочення зображуваної природи, об'єм, світлотіньові градації тощо;
- оперувати лінією, штрихом, тоном тощо;
- володіти різноманітними техніками виконання рисунку (олівець, вугілля, сангіна, туш перо, тощо);
- уміти з точністю передавати зображувану природу (натюрморт, пейзаж тощо);
- створювати графічні авторські роботи з індивідуальним підходом з рисунку;
- володіти на професійному рівні різними техніками рисунку, а також матеріалом та інструментом;
- використовувати у практичній діяльності навички роботи з матеріалами (олівець, вугілля, сангіна, пастель, тощо);
- використовувати в практичній діяльності навички роботи з інструментами (перо, рапідограф, олівець, маркери, лінери тощо);
- самостійно збирати та аналізувати інформацію отриману з Інтернет ресурсів;
- застосовувати здобуті знання та навички в галузях графічного дизайну та у вирішенні творчих завдань.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Графічний дизайн” (2025/2026).

Шифр та назва компетентності	Результати навчання
СК 3. Здатність здійснювати композиційну побудову об’єктів дизайну	ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об’єкти для розроблення художньо-проектних вирішень.
СК 9. Здатність зображувати об’єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка і живопису (за спеціалізаціями)	ПРН 9. Створювати об’єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об’єктів дизайну

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	3,4		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	Практичні	60 (в годинах)	12 (в годинах)
Самостійна робота		120 (в годинах)	162 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Нарисна геометрія та перспектива	Дизайн-проекування
Композиція	Шрифти і типографіка
	Формоутворення

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

№ з/п	Назва теми	Вимоги до завдання	К-т ь год.
I СЕМЕСТР			
1.	Рисунок натюрморту з гіпсовою моделлю черепа.	Передати лінійно-конструктивну побудову черепа в натюрморті з дотриманням усіх пропорцій. Передати об'єм за допомогою штриха. Матеріал: олівець, вугілля, сангіна. Формат: А2.	16
2.	Рисунок фрагменту інтер'єру	Створити короточасний рисунок інтер'єру з урахуванням особливостей тональності, стилістики, архітектурних якостей, конструкцій предметів, призначення. Відтворити фрагмент інтер'єру. Передати перспективні скорочення. Матеріал: олівець Формат: А2.	14
3.	Залікове завдання. Графічна робота тематичного натюрморту Створити графічний натюрморт: інтерпретувати зображення застосувавши стилізацію за допомогою різних фактур Матеріал: олівець, туш перо, лінери, маркери. Формат: А3.		
II СЕМЕСТР			
4.	Рисунок гіпсових моделей частин обличчя: ніс, око, вухо, губи.	Передати лінійно-конструктивну будову постаті людини з дотриманням усіх порційних співвідношень. Виконати зображення у різних положеннях Матеріал: олівець. Формат: А2.	20
5.	Рисунок гіпсової моделі голови	Виконати рисунок гіпсової голови у різних ракурсах, беручи до уваги моделювання об'ємів тоном, намагаючись досягти схожості з оригіналом. Скомпонувати і побудувати гіпсову голову, схожу з оригіналом, з урахуванням правил конструктивно-анатомічної будови. Передати тонове вирішення. Матеріал: олівець. Формат: А2.	10
6.	Залікове завдання. Зарисовки людини у різних ракурсах (за вибором студента) Виконати конструкційну побудову живої натури людини та розібрати її на площини, побудувати її об'єм чітко відпрацювавши деталі. Передати лінійно-конструктивну будову		

	(чоловіка чи жінки/ дозволяється малювати одне одного) з дотриманням усіх порційних співвідношень. Максимально наблизитись до зображувальної натури. Передати об'єм за допомогою штриха. Матеріал: олівець, вугілля, сангіна, лінер, маркер (попередньо узгодивши з викладачем). Формат: А3.	
	Всього годин	60

**Зміст самостійної роботи здобувачів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:**

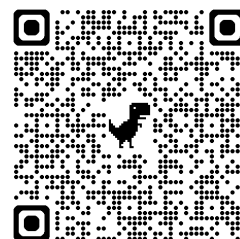
Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.	120	166
Зарисовки черепа в різних положеннях	15	40
Зарисовки частини обличчя людини – ніс, вухо, око, губи	15	42
Зарисовки людини у різних ракурсах (моделі голови людини, кисті рук).	60	42
Опрацювання матеріалу до Завдання 5	30	42

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:¹

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

¹ зміст пунктів може редагуватись з огляду на особливості курсу

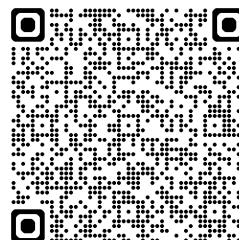
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу» здобувач допускається до семестрового контролю з **конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку)**, якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

«Положення про академічну доброчесність» закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

«Положення про академічну доброчесність» визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).² «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів» містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

² визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

Аудиторні заняття з дисципліни «Рисунок» проходять у формі практичних занять.

Відпрацювання студентом пропущених або не вчасно створених практичних робіт виконуються в аудиторії. Це потрібно для того, щоб студент отримав консультацію щодо власної творчої роботи, що дає можливість виключити присвоєння і здачі студентом чужої роботи.

Неформальна освіта дає можливості для саморозвитку та самореалізації, здобуття нових знань і практичного досвіду, а також для пошуку мотивації та натхнення (при представленні диплому про участь у Всеукраїнських та Міжнародних творчих конкурсах з цього курсу здобувачу буде зараховано оцінки відмінно “5” для підняття рейтингу до заліку).

Академічна доброчесність є сукупністю етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, є базовою складовою процесу вивчення дисципліни. Дотримання академічної доброчесності, коли викладач надає достовірну інформацію про використані джерела та власну творчу діяльність, а студент у свою чергу посилення на джерела інформації у разі використання при створенні ідей, ескізів та розробок, що допомагає забезпечити повагу до інтелектуальної власності.

Після завершення кожної практичної роботи відбувається колективне обговорення між студентами та викладачем щодо виявлення негативних та позитивних моментів у виконаному завданні. При виконанні завдань важливим є творчий підхід до завдання, використання власних ідей, зарисовок та ескізів.

Загалом після завершення кожної практичної роботи відбувається колективне обговорення між студентами та викладачем щодо виявлення негативних та позитивних моментів у виконаному завданні. При виконанні графічної роботи важливим є творчий підхід до завдання, використання власних ідей, зарисовок та ескізів.

Використання штучного інтелекту під час виконання практичних завдань

У процесі виконання практичних завдань з дисципліни «Рисунок» здобувачі освіти можуть використовувати окремі інструменти штучного інтелекту як допоміжний засіб для пошуку та опрацювання навчальної інформації, аналізу художніх зразків, композиційних рішень, анатомічної будови, перспективи, світлотіні тощо.

У разі застосування технологій штучного інтелекту здобувач повинен додати до виконаної роботи **супровідну інформацію**, у якій необхідно зазначити:

- назву програми, онлайн-сервісу, плагіна, нейромережі або іншого інструменту штучного інтелекту, який використовувався;
- мету та спосіб його застосування під час виконання практичного завдання;

- конкретну частину роботи, під час створення, аналізу або опрацювання якої було використано ІІІ;
- за потреби – коротко описати, яким чином отриманий за допомогою ІІІ матеріал був самостійно опрацьований, скоригований або використаний у подальшій роботі.

Основна частина практичного завдання з дисципліни «Рисунок» повинна бути виконана здобувачем самостійно, відповідно до поставленого навчального завдання та з дотриманням вимог до техніки, композиції, пропорцій, конструктивної побудови, перспективи, світлотіні й передачі форми.

Не допускається подання до оцінювання практичних робіт, які **повністю створені за допомогою штучного інтелекту** та не передбачають самостійної творчої й практичної роботи здобувача.

Використання ІІІ має розглядатися виключно як **допоміжний інструмент навчального процесу**, а не як заміна власної художньої практики, творчого пошуку та професійних навичок здобувача.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі графічного дизайну.

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРН 7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розроблення художньо-проектних вирішень. ПРН 9. Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ПРН 18. Відображати морфологічні, стильові та кольорофактурні властивості об'єктів дизайну	Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний (сприйняття): (викладення нового матеріалу; наочний - приклади завдань, зразків); Практичний метод (передбачає засвоєння матеріалу шляхом виконання практичних, творчих пізнавальних завдань: виконання зарисовок та начерків, ескізів до графічних робіт)	Диференційований залік Графічна (творча) робота

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Рисунок» необхідно:

1. **проектор або інший мультимедійний екран** для вступної демонстрації теоретичного матеріалу, методичних рекомендацій, навчальних презентацій, зразків академічного рисунка та практичних завдань;
2. **доступ до мережі Інтернет** для пошуку та перегляду навчальних матеріалів, художніх референсів, анатомічних схем, зразків академічного рисунка, а також для використання платформ і сервісів на основі штучного інтелекту (наприклад, Gemini, ChatGPT) як допоміжного інструменту для аналізу композиції, перспективи, анатомічної будови, пропорцій та світлотіньових рішень;
3. **мольберти та планшети для рисунка** відповідного формату для виконання практичних завдань;
4. **натурний фонд**: гіпсові геометричні тіла, орнаменти, гіпсові зліпки, муляжі, предмети побуту, драпірування та інші навчальні постановки для виконання рисунків із натури;
5. **освітлювальне обладнання** (настільні або студійні лампи, спрямоване освітлення) для організації натурних постановок і вивчення закономірностей світлотіні;
6. **графічні матеріали та інструменти**: олівці різної твердості, вугілля, сангіна, сепія, пастель, гумки, клячки, фіксатив, лінери та інші матеріали, передбачені програмою навчальної дисципліни;
7. **папір та інші основи для рисунка** відповідного формату й щільності, зокрема папір для графітного олівця, вугілля, пастелі та інших графічних технік;
8. **навчальна та методична література**, що входить до програми навчального курсу, зокрема видання з академічного рисунка, анатомії, перспективи, композиції, теорії світлотіні та технік графічного зображення.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			мі п	ма х
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	25	40

Всього:	-	100	60	100
---------	---	-----	----	-----

Усі практичні заняття з курсу «Рисунок» проводяться у форматі, що визначений деканатом університету (онлайн/офлайн чи змішаному).

Відвідування практичних занять з курсу є обов'язковим. Усі пропущені заняття повинні відпрацюватися впродовж трьох наступних тижнів після отримання пропуску, або після того, як студент повернувся до навчання.

Поточний контроль передбачає задачу студентом усіх практичних завдань за семестр у належному вигляді .

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (аудиторні завдання):

Бали	Критерії оцінювання
54-60 – 5 А	Здобувач освіти у повному обсязі опанував матеріал та виконав всі завдання своєчасно; виконані роботи є акуратними, виконані з творчим підходом та дотриманням усіх вимог до завдання; студент володіє практичними вміннями на високому рівні; здатний грамотно визначати й ефективно здійснювати навчальні задачі з урахуванням особливостей навчального процесу; продемонстрував старанність, самостійність, ініціативу та активність. Завдання виконано згідно з вимогами – правильне komponування їх урахуванням точки зору й лінії горизонту, вибір розміру, а також побудова предмету із відповідною формою і пропорцією, сформоване чітке уявлення про послідовність, організація світлових і тіньових напівтонів, упорядкованість зображення. Ретельна передача лінійно-конструктивного зображення з урахуванням перспективних скорочень і дотриманням якомога точніших пропорційних співвідношень, основних тонально-кольорових співвідношень, світлотіньове зображення та передача об'єму, цілісне сприйняття, володіння живописними техніками виконання.
50-53 – 4 В	Здобувач освіти загалом добре опанував практичний та теоретичний матеріал, якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до їх виконання, але при цьому зробив декілька помилок; завдання виконано в повному обсязі та своєчасно; продемонстрував старанність, самостійність, активність, відповідальне ставлення у процесі виконання завдання. У роботі виконані майже всі вимоги –

	зображення грамотно скомпоноване і намальоване. У цілому робота гармонізована, ретельно оброблені форми. Допущені незначні недоліки, які легко виправити. Творча робота справляє враження добре виконаної, виявляє засвоєння предмета. Майже всі вимоги рисунку виконані. Але допущені серйозні помилки рисункового, колористичного характеру, що знижують якість роботи (наприклад, зображення на форматі дещо перебільшено).
45-4 9 – 4 С	Здобувач в цілому добре опанував практичний та теоретичний матеріал (техніки виконання живопису, закони колористики), вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання практичної роботи, але при цьому виконані роботи мали значні недоліки.
40-4 4 – 3 D	Здобувач освіти в достатньому обсязі опанував практичний та теоретичний матеріал, справився тільки з частиною поставлених завдань або виконав завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому мали значні недоліки (неохайність виконання, недотримання основних законів будови, відсутність творчого підходу тощо); студент не завжди демонстрував здатність визначати основні навчальні задачі та знаходити способи їх вирішення, застосовувати практичні вміння під час роботи над завданнями (наявні похибки в роботі, які засвідчують неповне засвоєння практичних умінь та слабкі теоретичні знання студента, наприклад, недотримання лінії горизонту, пропорцій, нехтування конструктивною побудовою зображення та тональним вирішенням).
35-4 0 – 3 E	Здобувач освіти, не опанував практичний та теоретичний матеріал, завдання мають значні недоліки, а саме: неохайність виконання, недотримання основних вимог до завдання, відсутність творчого підходу тощо; завдання здано невчасно; ставлення студента до навчання, зокрема до виконання завдання не відповідальне.
0-34 -2 F	Здобувач освіти, не опанував практичний та теоретичний матеріал, не виконав завдання

Критерії оцінювання (підсумковий контроль/залікове завдання):

Бали	Критерії оцінювання
------	---------------------

37-40 – 5 А	Залікове завдання з дисципліни «Рисунок» виконано повністю на високому професійному рівні. Академічний рисунок відзначається точною передачею пропорцій, конструктивною побудовою форми, грамотним застосуванням перспективи та переконливою передачею світлотіньових відношень. Композиція аркуша є врівноваженою, цілісною та виразною. Техніка виконання (графіт, вугілля або інші матеріали) використана впевнено, з високою культурою штриха. Робота демонструє глибоке розуміння пластичної анатомії та об'ємно-просторового мислення. Під час захисту здобувач аргументовано пояснює етапи побудови рисунка, володіє фаховою термінологією та демонструє високий рівень художньої підготовки.
33-36 – 4 В	Академічний рисунок має правильну конструктивну основу та загалом коректні пропорційні співвідношення. Передача об'єму та світлотіні є переконливою, хоча окремі нюанси тональних переходів або деталей можуть бути недостатньо опрацьованими. Композиція аркуша логічна, але потребує більшої виразності або врівноваженості. Техніка виконання є якісною, з незначними недоліками у штрихуванні або опрацюванні форми. Захист роботи змістовний, здобувач достатньо впевнено пояснює власні рішення. Завдання виконано повністю.
30-32 – 4 С	Рисунок має завершений характер, однак спостерігаються окремі неточності у пропорціях, перспективі або конструктивній побудові. Світлотіньове моделювання форми є загалом правильним, але недостатньо глибоким або деталізованим. Композиція аркуша потребує більшої узгодженості елементів. Техніка виконання є задовільною, проте місцями спрощеною. Під час захисту здобувач пояснює роботу, але аргументація є неповною. Завдання виконано у повному обсязі.
27-29 – 3 D	Завдання виконано на мінімально допустимому рівні. Академічний рисунок містить суттєві недоліки у побудові форми, пропорціях та перспективі. Світлотіньове моделювання є спрощеним і не повністю розкриває об'єм зображуваного об'єкта. Композиція аркуша слабо організована. Техніка виконання є поверхневою, штрихування недостатньо виразне. Захист свідчить про базове розуміння завдання, однак без глибокого аналізу.
25-26 – 3 E	Виконано лише мінімальні вимоги до завдання. Рисунок має значні помилки у пропорціях, конструкції та перспективі. Об'ємно-просторове вирішення слабке, світлотінь майже не моделює форму. Композиція аркуша не продумана або випадкова. Техніка виконання є недостатньою, штрихування хаотичне або невиразне. Під час захисту здобувач відчуває труднощі з поясненням принципів побудови рисунка.

0-24 -2 F	Завдання не виконано або виконано на рівні, що не відповідає мінімальним вимогам дисципліни «Рисунок».
--------------	--

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі.

Підсумковою формою контролю дисципліни «Рисунок» є залік, який передбачає виконання залікового завдання самостійно.

Процедура проведення контрольних заходів, а саме підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів», яке розміщено на сайті університету в розділі «Публічна інформація»: <https://ukd.edu.ua/node/1149>

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно Шкали оцінювання знань за ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		

Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

Об'єктивність процедур проведення контрольних заходів забезпечується відмежуванням результатів поточного контролю від результатів підсумкового контролю.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Гілязова Н.М. Рисунок. Живопис.: навч. пос. Івано-Франківськ, 2021. 120с.
2. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти: Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. К.: Вища шк., 2002. 190 с.
3. Лукань В. Малюнок: Збірник програм з дисципліни образотворчого циклу. Київ, 1992. 42 с.
4. Лукань В. Рисунок: метод. посіб. до навч. курсу. Івано-Франківськ: Плай, 2005. 112 с.
5. Опанащук М., Опанащук О. Емоційна природа рисунку: навчальний посібник. Львів, 2013. 114 с.
6. Попов М. Т. Альбом: рисунок, живопис Київ: ТОВ «Європа Прінт», 2008. 164 с.
7. Сухненко В.О. Рисунок: навчальний посібник К.: Vona Mente, 2004. 184 с.
8. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. Посібник. Львів. Аверс, 2010. 496 с.

Додаткова література

9. Блудов А. Про викладання живопису на кафедрі графічних мистецтв. Українська Академія мистецтв, випуск 14. Київ, 2007. 167с
10. Гребенюк Г. Є. Основи композиції та рисунку. К.: Техніка, 1997. 222 с.
11. Демиденко О.І., Поддубко К.В. Цілісність зорового сприйняття у живопису натюрморту. «Дизайн-освіта 2009» Харків. ХДАДМ, 2009, частина 2. С. 82-85.
12. Жаборюк А. А. Мистецтво живопису і графіки на Україні в першій половині і середині ХІХ століття: Київ; Одеса: Вища школа, 1983. 206 с.
13. Жердзицький В.Є. Особливості художнього сприйняття живопису. «Дизайн-освіта 2008». Харків: ХДАДМ, 2008. 168 с.
14. Золотарчук Н. І. Графіка. Естамп в сучасності: каталог виставки студентських робіт. Івано-Франківськ: Вид. Кушнір Г. М., 2017. 20 с.: іл.
15. Золотарчук Н. І. Графіка. Храми Івано-Франківщини: каталог виставки студентських робіт, присвячений пам'яті засновника Університету Короля Данила (раніше Університету права Короля Данила Галицького) та його

першому Ректору – отцю Івану Михайловичу Луцькому. Івано-Франківськ: Вид. Кушнір Г. М., 2019. 46. с.: іл.

16. Мельничук І. Ю. Методика викладання живопису та композиції під час літньої практики. Вид-во «Емма», 2013. 104 с.

17. Перепада В.В. Рисунок. Проблеми творчості в навчальному процесі: навчальний посібник. Львів: Палітра, 2003. 288с

18.Резніченко М.І., Твердохлібова Я.М. Художня графіка: Навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів. Тернопіль: Навчальна книга: Богдан, 2019. 272 с.

Електронні інформаційні ресурси

19. Академічний рисунок Сократа. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=593cFgCz1pk> (дата звернення: 26.08.2026р.)

20. Графіка малюнки олівцем для початківців поетапно: пейзаж, тварини, квіти, люди. Відео-уроки. URL:

<https://lifelhacker.org.ua/grafika-malyunky-olivtsem-dlya-pochatktivtsiv-poetapno-pejzazh-tvaryny-kvity-lyudy-video-uroky/>

21. Конструктивний рисунок черепа. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=fwUBtuLUQ0g&t=1329s> (дата звернення: 26.08.2026р.)

22. Майстер-клас - Техніка МАЛЮВАННЯ ВУГІЛЛЯМ. URL:

https://www.youtube.com/watch?v=j7i5_1b-uNQ (дата звернення: 27.08.2026р.)

23. Ніс. Губи. Урок перший. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=7f6hxFaoqNM> (дата звернення: 28.08.2026р.)

24. Основні та додаткові матеріали для малювання вугіллям. URL:

https://www.youtube.com/watch?v=W46mvFJ9E_Q (дата звернення: 29.08.2026р.)

25. Показую поетапність штрихування носа Давида. URL:

https://www.tiktok.com/@skif_art/video/7038538297387339013?is_from_webapp=v1&item_id=7038538297387339013 (дата звернення: 26.08.2026р.)

26. Сократ. Академічний Рисунок. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=kXpCZHv6Dc8> (дата звернення: 29.08.2026р.)

27. Уроки малювання. Рисунок ока людини. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=DIJBMsl6f7o> (дата звернення: 26.08.2026р.)

28. Уроки малювання. Рисунок рис обличчя людини. Продовження. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=EsOkMBe5fa4> (дата звернення: 26.08.2026р.)

29. Уроки рисунку. Малюю череп людини. Ч. 1. Як намалювати череп у

профіль. Мій скетчбук. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=VgAajrq94qk> (дата звернення: 27.08.2026р.)

30. Як малювати гіпсову голову Афродіти. Академічний малюнок. URL:

<https://www.youtube.com/watch?v=-Ap9mX40L5E> (дата звернення:
29.08.2026р.)

31. Як малювати портрет поетапно. URL:
<https://myhandmade.com.ua/yak-namalyuvaty-portret-poetapno-olivtsem-104-foto-majster-klas-dlya-pochatkovtsiv/2/> (дата звернення: 29.08.2026р.)

32. Як малювати рот та губи в різних ракурсах та емоціях. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=gDc3-DYeNPg> (дата звернення:
26.08.2026р.)

33. Як намалювати вухо. Портрет людини. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=LaY07ADISW0> (дата звернення:
26.08.2026р.)

34. Як намалювати губи простим олівцем. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=YIPlieYhiOo> (дата звернення: 26.08.2026р.)

35. Як намалювати ніс простим олівцем. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=LNlndJFfGw> (дата звернення:
26.08.2026р.)

36. Як намалювати око олівцем. How to draw eyes. URL:
https://www.youtube.com/watch?v=N_4TfrwrwVU (дата звернення:
27.08.2026р.)

37. Як намалювати очі простим олівцем. URL:
<https://www.youtube.com/watch?v=IHR-L8ucRqQ> (дата звернення:
27.08.2026р.)